

Reshaping Memories (2016)

Rambo, propaganda politică și arta vizuală a povestirii

Galeria Tipografia, București 2016

[For English version please scroll down the page]

Ce argument poți aduce despre un puzzle? O privire directă este mai mult decât un puzzle – mai mult decât cea mai sofisticată combinație. privirea unui copil, a unui copil obișnuit, care ar putea fi orice copil, însă este artistul când era copil, Ramon Sadîc. Cum anume privirea aceasta împletește firele memoriei personale cu memoria colectivă?

Prezentul este cel care ne construiește agenda memoriei, a rememorării, a re-povestirii și retrăirii istoriei. Nu ne putem baza întru totul pe memoria noastră deoarece este o reconstrucție în care elementele din prezent joacă un rol semnificativ. De aceea, este foarte important să ne întrebăm cine vrea să-și amintească, de ce și ce ?

Care și cât din dramul de libertate pe care îl avem ne face să decidem asupra unui curs al povestirii sau al altuia? Ce atracție vizual-estetică sau de altă natură ne face să selectăm un aspect sau altul, ștergând sau lăsând în umbră altele? Nu știu. Întrebările rămân retorice. Motivația însă este unul dintre cele mai intime momente ale libertății noastre, un moment cheie al libertăților noastre etice, un argument al existenței liberului arbitru. Totuși, atât de fragil, și de deformat contextual de către cunoașterea noastră imperfectă.

Un copil poate să se simtă una cu eroul său, odată cu ale cărui aventuri pe ecran să își formeze sensul actului glorios, moment care pune sămânța unei călătorii eroice în viață. Sămânța poate însă să dormiteze undeva, nelăsată să crească de straturi peste straturi de limbaje de lemn, straturile mesajelor de propagandă – întâi de stânga, apoi de dreapta, apoi iar de stânga...până când stânga și dreapta se amalgamează devenind un rău imposibil de descifrat, dar a cărui prezență este resimțită ca o amenințare continuă.

Care este amenințarea propagandei? Să te pierzi pe tine, sensul propriei realități echilibrate și umane – o identitate pe care apoi te străduiești să o construiești, cu efortul de a pune una lângă alta piesele unui puzzle mărunț. Reconstrucția este a suprafeței picturii, atât monumentală cât și prețioasă. De exemplu, să ștergi figuri de pe o fotografie veche pentru a introduce personajul filmului preferat.

Da, asta face Ramon Sadîc în pictura sa *Comunismul Magic*. Nu cred că este vorba aici despre nimic altceva decât despre recuperarea magiei acelei priviri directe, adresate privitorului, o întrebare care poate fi asupra alegerii sale în viață sau doar în următorul moment. Care alegere îmi va aduce libertatea? Care alegere mă va

duce dincolo de gulagul comunist sau dincolo de panourile cu luminițe colorate și lipsite de sens ale reclamelor capitaliste?

Căutarea în arhive, citarea și apropierea fragmentelor din poemul – baladă de propagandă al lui Dan Deșliu, *Lazăr de la Rusca*, ‘reclama’ cu numele lui Gherogiu Dej, secvențe din filmul *Rambo* duc către un proces repetitiv. Repetiția portretului lui Rambo, în secvențe din film apropiate cu ‘subtitrarea’ din *Lazăr de la Rusca*, – fotografia ca material de lucru și pictura, toate se învârt și aduc în prim plan copilul interior amenințat de atâtea planuri cincinale, istorii colective al unor războaie la care autorul nu a fost prezent, însă ale căror consecințe le resimte ca pe o povară de care ar vrea să se elibereze. Povara propagandei, a mortificării emoționale a adevărului este alături de frica pierderii aceluși adevăr al privirii directe. Este la fel de simplu ca firescul unui joc. Curajul de a fi tu însuși are puterea de a străbate cele mai groase ziduri ale propagandei –dureroase sau fericite după cum se conturează contextual.

Dar pentru asta trebuie să realizăm că artistul nu prezintă niciodată neutru faptele, că neutralitatea este asemenea cubului alb – o convenție temporară a lumii artistice. Iar emoția, acolo unde este prezentă, alungă frica, acea frică care dă naștere propagandei, care este însăși rațiunea sa de a exista, frica de a pierde puterea politică.

Mirela Ivanciu

RAMBO, THE POLITICAL PROPAGANDA AND THE VISUAL ART OF STORYTELLING

Which argument can you put forward when you see a puzzle? A direct gaze is more than a puzzle – more than the most sophisticated combination, a child’s gaze, a common child’s gaze, who could be any child, but who is the artist when he has been a child, Ramon Sadic. How can that gaze pleat the threads of personal memory with the collective memory?

The present time is the one which is building up our memory’s agenda, of recollecting, of narrating and of re-enacting the history. We cannot stand entirely on the basis of our memory because it is reconstruction where the present context plays a significant place. Therefore, it is quite important to ask ourselves who wants to remember and why?

Which one and how much of our grain of freedom makes us to decide on one or another course of the storytelling? Which visual or another kind of aesthetic appeal puts us to select one or another aspect, erasing or leaving in the shadow others? I do not know. The questions remain rhetorical ones. Motivation is still one of our most intimate moments on which relies our freedom, our ethical freedom, an argument for the existence of our free-choice. However, it is so fragile, and easily contextually distorted by our imperfect knowledge.

A kid feels one with his hero, with whose adventures on the screen, he is forming his own sense of glorious act, moment that puts a seed of a heroic journey in his life. The seed might be dormant somewhere, not being able to grow because of layers upon layers of propaganda, of languages full of stereotypes, the layers of propaganda messages, first of the left, then of the right, then again of the left...till left and right mix-up together becoming an impossible to decipher evil, but whose menacing presence is continuously felt.

Which is the menace of the propaganda? To lose yourself, the sense of your own human and balanced identity- an identity that you struggle to build, with the effort of putting together the pieces of a tiny puzzle. The reconstruction is of the painting's surface, monumental as well as precious. For example, you can erase figures from an old photo in order to introduce the character of your favorite movie.

Yes, this is what Ramon Sadic is doing in his painting *Comunismul Magic* (The Magical Communism). I do not believe the work is anything but on the recovery of that magic gaze that questions the viewer, a questioning that can be about his choice in life or just in the next moment. Which choice will bring me the freedom? Which choice will bring me beyond the communist gulag or beyond the colourful little lights and meaningless billboards of capitalist advertising?

The search in the archives, the quotes, the appropriation of the fragments of the 'propaganda ballad' of Lazăr de la Rusca, the add with the name of Gheorghiu-Dej, the Rambo movie stills, all lead towards a repetitive process. The repetition of Rambo's portrait, the movie stills with 'subtitles' from Lazăr de la Rusca poem - photography as working material, and the painting, all go around and bring forward the interior child threatened by so many five year plans, collective histories of some wars where the author has not been present, but whose consequences he feels as burdensome and that he would want to let go. The propaganda's burden, of emotional mortification of the truth stands next to the fear of that truth of the direct gaze. It is as simple as the natural aspect of a game.

The bravery of being yourself has the power of breaking through the thickest walls of propaganda - painful or happy as the context is articulated.

Yet, we need to realize that the artist does never present the facts in a neutral way, that the neutrality, in a similar way with the 'white cube' - is just a temporary convention of the artworld. But emotion, as long as it is present, sends away the fear, that fear which gives birth to propaganda, that is the very reason for it to exist, the fear of losing the political power.

Mirela Ivanciu